

**ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI
KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY
DOBRZYNIĘWO DUŻE ZA 2020 ROK**

Dobrzyńewo Duże, kwiecień 2021 r.

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Dobrzyniewo Duże za 2020 rok. Analiza została sporządzona w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza swoim zakresem obejmuje:

- 1) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Głównym celem przygotowania niniejszej analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10, w związku z art. 9tb. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 ze zm).

2. Zagadnienia ogólne

Od 1 lipca 2013 roku na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże obowiązuje *nowy system* gospodarki odpadami komunalnymi, który nałożył obowiązek na Gminę odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę. Głównym celem znowelizowanej ustawy jest ograniczenie składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papieru, szkła, tworzyw sztucznych, metali), zmniejszenie ilości dzikich wysypisk oraz palenia śmieci w domowych kotłowniach.

Gmina Dobrzyniewo Duże w dniu 5 lutego 2019r. zawarła umowę z Przedsiębiorstwem Komunalnym Gospodarki Odpadami „Czyste Środowisko: Sp. z o.o., Studzianki, ul. Spółdzielcza 11, 16-010 Wasilków wyłonionym w drodze przetargu nieograniczonego na świadczenie usługi w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Dobrzyniewo Duże na okres od dnia jej zawarcia do dnia 31.01.2020r. W dniu 01.02.2020 r. Gmina zawarła umowę na wykonanie w/w usługi z Firmą Koma Białystok Spółka z ograniczoną z siedzibą w Białymstoku przy ul. Gen. George’a Smitha Patrona nr 8, 15-688 Białystok. Umowa została zawarta na czas określone od dnia podpisania umowy do dnia 31.01.2021 r.

Gmina Dobrzyniewo Duże w dniu 2 listopada 2010 r. zawarła porozumienie międzygminne pomiędzy Gminą Dobrzyniewo Duże a Miastem Białystok w sprawie powierzenia Miastu zadania w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w związku z realizacją przez Miasto projektu pn.: „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej”. Porozumienie to zostało anektowane w dniu 04.02.2019r. Od 04.02.2019 roku odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych transportowane były do Instalacji zgodnie z zawartym w/w Porozumieniem.

Zgodnie z podjętymi uchwałami Rady Gminy Dobrzyniewo Duże systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostały objęte nieruchomości zamieszkałe. Systemem nie zostały objęte nieruchomości niezamieszkałe m.in.: szkoły, urzędy, placówki usługowe i handlowe oraz nieruchomości na których prowadzona jest działalność gospodarcza. Właściciele tych nieruchomości mają nadal obowiązek zawarcia umów indywidualnych.

Główny dochód stanowią wpłaty mieszkańców z tytułu odbioru odpadów komunalnych w wysokości 1.826.721,40 zł. Gmina otrzymała też dochód z tytułu kosztów upomnień 11.610,84 zł oraz odsetek za nieterminowe wpłaty 1.451,70 zł.

Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do 31.03.2020 r. była zależna od wielkości

gospodarstwa domowego oraz sposobu gromadzenia i odbierania odpadów komunalnych. Od 01.04.2020 r. wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych są zobowiązani do ponoszenia na rzecz gminy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty od jednego mieszkańca. Dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy zagospodarowują bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych przysługuje zwolnienie z części opłaty (uchwała Nr XIX/144/20 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 28 lutego 2020r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty).

Jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustala się podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w trzykrotnej wysokości, za każdy miesiąc nie wypełniania obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Tabela 1. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy w 2020 r. wg harmonogramu sporządzonego przez firmę wywozową:

Rodzaj odpadów komunalnych	Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych
Odpady zebrane selektywnie: metale i tworzywa sztuczne (w tym opakowania wielomateriałowe)	jeden raz w miesiącu
Odpady zebrane selektywnie: papier i szkło	jeden raz na kwartał
Odpady zmieszane i ulegające biodegradacji	w miesiącach: styczeń, luty, marzec, listopad, grudzień -jeden raz w miesiącu
	w miesiącach: kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik – jeden raz na dwa tygodnie
meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (w ramach prowadzonych zbiórek)	dwa razy w roku

Tabela 2. Zestawienie stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy w 2020 r. według uchwały Rady Gminy:

Gospodarstwo domowe (liczba osób razem zamieszkujących i wspólnie się utrzymujących)	Stawka opłaty przy selektywnym zbieraniu [zł]		Stawka opłaty przy nieselektywnym zbieraniu [zł]
	do marca 2020 do kwietnia 2020	lub	do marca 2020 do kwietnia 2020
małe (do 2 osób)	22,00		44,00
średnie (od 3 do 5 osób)	48,00		96,00
duże (od 6 osób)	74,00		148,00

Od kwietnia 2020 roku obowiązuje następująca miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 20,00 zł od jednego mieszkańca za odpady zbierane w sposób selektywny,

- 1,00 zł zwolnienia od jednego mieszkańca z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy zagospodarowują bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych,
- 60 zł od jednego mieszkańca za każdy miesiąc niewypełnienia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

2.1. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Zgodnie z art. 3 ust 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 ze zm) na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże w miejscowości Pogorzałki został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy mogli dostarczać odpady tj.: papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z remontów prowadzonych samodzielnie w ilości do 1 m³ na rok od gospodarstwa domowego. W trakcie roku 2020 ograniczono ilość przyjmowanych zużytych opon do 4 szt. na rok od właściciela nieruchomości. Pod koniec 2020 roku została rozszerzona lista przyjmowanych odpadów komunalnych w PSZOK o następujące rodzaje: odpady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, odpady tekstylne i odzież.

W 2020 roku Punkt czynny był przez 4 soboty w miesiącu w styczniu od godz. 10:00 do godz. 16:00, natomiast od lutego do grudnia od godz. 08:00 do godz. 14:00. Przeterminowane leki można było wrzucać do pojemników ustawionych w aptekach natomiast zużyte baterie do pojemników znajdujących się w obiektach użyteczności publicznej tj.: w Urzędzie Gminy, w placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie gminy.

3. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania zagospodarowywane były w Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz uchwale w sprawie Wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Opadami tj. instalacji przypisanych do Regionu Centralnego. W Regionie Centralnym wskazano poniższe instalacje:

Instalacja termicznego przekształcania odpadów komunalnych:

- ZUOK Białystok,

Instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów:

- Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Hryniewiczach,
- Centrum Innowacyjnej Gospodarki Odpadami (CIGO) w Studziankach,
- instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu: CIGO w Studziankach, ZZO w Hajnówce, ZUOK w Hryniewiczach, ZUOK Białystok;

Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów:

- ZUOK w Hryniewiczach,
- instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu: ZZO w Hajnówce,

Składowanie odpadów komunalnych:

- składowisko ZUOK w Hryniewiczach,
- składowiska zastępcze: SOK w Studziankach, SOK w Odnodze.

Zapisy wskazanych aktów prawa miejscowego w zakresie regionalizacji obowiązywały do dnia 6 września 2019 r. W tym dniu weszła w życie Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579), która zniósła zapisy dotyczące instalacji regionalnych zastępując je pojęciem instalacji komunalnych. W praktyce oznacza to, że odpady z terenu gminy mogą trafiać do każdej instalacji w Polsce, która posiada miano instalacji komunalnej.

Gmina Dobrzyniewo Duże w dniu 2 listopada 2010 r. zawarła porozumienie międzygminne pomiędzy Gminą Dobrzyniewo Duże a Miastem Białystok w sprawie powierzenia Miastu zadania w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w związku z realizacją przez Miasto projektu pn.: „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej”, które aneksowano w dniu 04.02.2019r. Od 04.02.2019 roku odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych kierowane były wyłącznie do instalacji ZUOK Białystok i ZUOK Hryniewicze.

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

W ramach wywiązania się z ustawowego obowiązku zapewnienia porządku i czystości na terenie gminy został utworzony punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. PSZOK został utworzony przez Gminę Dobrzyniewo Duże. W PSZOK-u przyjmowane są odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy nieodpłatnie. Mieszkańcy samodzielnie dostarczają odpady do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Nakładów inwestycyjnych wymaga remont pomieszczenia socjalnego. Brak jest konkretnych szacunków na temat nakładów finansowych do poniesienia w celu jego rozwoju.

5. Liczba mieszkańców (stan na 31 grudzień 2020 r.)

- a) liczba mieszkańców zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców gminy – 9 574 osób,
- b) liczba mieszkańców na podstawie złożonych przez właścicieli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - 8 505 osób,

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 ze zm).

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gmina jest zobowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na odbiór odpadów komunalnych. Gmina Dobrzyniewo Duże w 2020 roku nie podjęła działań o których mowa w art. 6, ust. 6 – 12 ww. ustawy.

7. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy w 2019 roku

W roku 2020 na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże odebrano oraz zebrano następujące ilości odpadów komunalnych [Mg]:

Informacja o odebranych odpadach komunalnych		
L.p.	Kod i rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
1	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	51,7400
2	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	237,1600
3	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	108,0800
4	20 03 02 Odpady z targowisk	16,7200
5	20 01 39 Tworzywa sztuczne	7,2200
6	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	126,5400
7	20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	24,8200
8	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1525,0600
9	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	7,4600
10	15 01 07 Opakowania ze szkła	121,9000

Informacja o zebranych odpadach komunalnych w PSZOK - Pogorzalki 129A, 16-002 Dobrzyniewo Duże		
L.p.	Kod i rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
1	20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki ⁵)	2,9800
2	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	188,8000
3	17 01 07 Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	45,4400
4	20 01 39 Tworzywa sztuczne	16,9400
5	16 01 03 Zużyte opony	12,0200
6	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	118,5600
7	15 01 07 Opakowania ze szkła	7,3000
8	20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,3400
9	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	0,2000
10	20 01 10 Odzież	11,6400
11	20 01 01 Papier i tektura	12,0400
12	17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	78,5000

[opracowano na podstawie rocznych sprawozdań za rok 2020 sporządzonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Dobrzyniewo Duże oraz sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2020 rok]

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z w 2020 r. z terenu Gminy Dobrzyniewo Duże wynosi 2725,4600 Mg.

W 2020 roku do ponownego użycia i poddanych recyklingowi zostało 383,4682 Mg odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych i zebranych z terenu gminy. Pozostałości z sortowania o kodzie 19 12 12 w ilości 3,2167Mg przeznaczono do składowania.

Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych z terenu Gminy Dobrzyniewo Duże w 2020 roku wyniosła 123,9400 Mg, z czego 45,4400 Mg poddano recyklingowi i innym procesom odzysku.

8. Osiągnięte przez Gminę Dobrzyniewo Duże poziomy

8.1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania obliczony został na podstawie wzoru z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017r., poz. 2412). Osiągnięty przez Gminę poziom w 2020 roku wyniósł 0,00%. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2020 roku został osiągnięty.

8.2. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy obliczony został na podstawie wzoru z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167). Osiągnięty przez Gminę poziom w 2018 roku wyniósł 50,10%. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2020 roku został osiągnięty.

8.3. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych obliczony został w oparciu o wzór z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167). Osiągnięty przez Gminę poziom w 2020 roku wyniósł 36,66%. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2020 roku nie został osiągnięty.

9. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych

Łączny koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi jaki poniosła Gmina Dobrzyniewo Duże w 2020 roku wyniósł 1.972.801,12 zł .

Szczegółowe koszty przedstawiają się następująco:

1. odbiór i transport odpadów komunalnych - 1.231.024,75 zł, (w tym odbiór i transport odpadów z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych oraz jego obsługa w styczniu 2020 - 109.413,52 zł),
2. odzysk i unieszkodliwianie odpadów - 567.950,50 zł (w tym odzysk i unieszkodliwienie odpadów z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych - 106.438,79 zł),
3. wynagrodzenia osobowe pracowników, dodatkowe wynagrodzenia roczne, składki na ubezpieczenia społeczne, fundusz pracy, odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, szkolenia pracowników - 85.457,46 zł,
4. opłaty pocztowe, prowizje bankowe, wydruk książeczek do opłat, aktualizacje programów - 28.385,09 zł,
5. materiały biurowe - 9.931,58 zł,
6. opłaty – 950,16 zł,
7. opłata za prąd - 801,58 zł,
8. realizacja zadania inwestycyjnego „Modernizacja i przebudowa ogrodzenia PSZOK” - 48.300,00 zł.

10. Wnioski z przeprowadzonej analizy wraz z rekomendacjami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Należy zwiększyć kontrolę segregacji „u źródła”, jak również zwiększyć kontrolę firm odbierających odpady w zakresie ich odbioru. Połączenie tych działań z odzyskiem w instalacjach pozwoli na osiągnięcie wymaganych poziomów.
2. Należy położyć większy nacisk na edukację mieszkańców w zakresie prawidłowej segregacji odpadów.